

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY** tarafından Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Her toplum kendi ihtiyaçlarından yola çıkarak dili oluşturmuştur. Dil toplumun kültürünü, değerlerini, edebiyatını, sanatını, bilimsel birikimini nesillere taşımada önemli bir unsurdur. Dil toplumların hafızasıdır. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi' "bütün halkların eşit dil haklarına sahip olduğunu" bildirmesine karşın, ülkelerin yasalarında gerekse de uygulamalarında dil hakkı engellenmektedir. Yüzyıllardır milyonlarca kişi tarafından konuşulan Kürtçe büyük mücadeleler sonucunda bir dil olarak kabul edilmesine rağmen; resmi bir dil olarak kabul edilmemiş, kamu hizmetlerinde, eğitimde kullanılması için talepler göz ardı edilmiştir. Kürtçenin kamusal alanda kullanımı, Anayasa ve yasalarla güvence altına alınmamıştır. Olağanüstü hal kapsamında yayınlanan Kanun Hükmünde Kararnamelerle Kürt dili ve kültürü üzerinde çalışmalar yapan vakıflar dernekler, Kürtçe yayın yapan basın yayın kuruluşları, Kürtçe eğitim veren kurs yerleri, özgür okullar, Kürtçe sanat yapan tiyatrolar kapatılmıştır. Belediyelere atanan kayyumlar şehirlerdeki Kürtçe tabelaları dahi kaldırmışlardır. Cezaevlerinde Kürtçe yazılan mektuplar mahkumlara verilmeyerek yasalarla güvence altında olan haberleşme hakları engellenmektedir. Toplumda Kürtçe konuşanlara, Kürtçe şarkı söyleyenlere karşı nefret suçları işlenmekte bu suçların çoğu cezasızlıkla sonuçlanmaktadır. Celadet Ali Bedirhan tarafından 15 Mayıs 1932'de ilk kez Latin alfabesi kullanılarak çıkarılan Hawar adlı Kürtçe derginin yayına başladığı tarih, 2006 yılından bu yana Kürt Dil Bayramı olarak kutlanmaktadır. Kürtçenin unutulmaması, Kürtçe üzerindeki baskının kaldırılması, Kürtçe için yasal düzenlemelerin yapılması için hukuk ve insan hakları kuruluşları büyük mücadeleler vermektedirler. Kürtçe, eğitim yapılabilen, resmi devlet kurumlarında, basın yayın organlarında kullanılabilen, hiç bir baskıya ve ayrımcılığa maruz kalınmadan konuşulabilen, devlet tarafından, gelişmesi de desteklenen bir dil olmalıdır.

Bu bağlamda;

- 1- Kürtçenin İkinci resmi dil olarak kabul edilmesi, kamu hizmetlerinde ve kamusal alanda kullanılmasının Anayasa ve yasalarla güvence altına alınması için Hükümetinizin bir çalışması var mıdır?
- 2- Kürtçe dilinin öğretilmesini, bu dilin kültürünü, edebiyatını araştırmayı hedefleyen İstanbul Kürt Enstitüsü, KURDÎ-DER, ve Diyarbakır'da bulunan Kürt Dili Araştırma ve

Geliştirme Derneği'nin kapatılmasının gerekçesi nedir? Bu kurumların kapatılmasının hukuki dayanağı var mıdır? Kürt dilinin, kültürünün ve edebiyatının geliştirilmesi için bu kurumları tekrar açmayı düşünüyor musunuz?

3- Azadiya Welat Gazetesi gibi Kürtçe yayın yapan basın yayın kurumlarının kapatılmasının gerekçesi nedir? Kürtçe konuşan vatandaşların haber alma haklarını kullanmaları için Kürtçe yayın yapan gazete, dergi ve televizyonlar ne zaman faaliyette bulunabilecektir?

4- Dünyada 113 ülkede birden çok resmi dil kullanılmaktadır. Demokratik toplumlarda ana dil kişinin kimliğinin ayrılmaz bir parçasıdır. Türkiye'de milyonlarca kişinin konuştuğu Kürtçenin kamusal alanda yasaklanmasının gerekçesi nedir?

5- Birçok ülkede konuşulan her dili öğrenme ve o dilde eğitim alma hakkı vardır. Ana dilleri Kürtçe olan çocukların, gençlerin ana dillerini öğrenmeleri için Kürtçe dersinin müfredata konması ve Kürtçe dilinde eğitim göreceği okulların açılması için Hükümetinizin bir çalışması var mıdır?

6- Kürtçe dışında dil konuşamayan kişilerin sağlık, ulaşım, kültür gibi haklardan yararlanmaları için resmi kurumlarda uyarı bilgi levhaları dahil çok dilli hizmet neden verilmemektedir. Bu problemi çözmek için somut adımlar atılacak mıdır?

7- Kürtçe konuştukları için şiddete, ayrımcılığa ve kötü muameleye uğrayan kişilerin haberleri basında sıkça yer almaktadır. Ayrımcı, ırkçı, nefret suçlarının engellenmesi için Hükümetinizin bir çalışması var mıdır? Bu suçları işleyenlere karşı açılan davalarda Devlet taraf olacak mıdır?

8- Cezaevlerinde Türkçe dışında yazılan mektupların mahkumlara verilmemesinin hukuki dayanağı var mıdır? İletişim ve haber alma hakkını engelleyen bu durumun kaldırılması için Hükümetini bir çalışma yapacak mıdır?